

Sygn. akt VP 508/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

9 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy / Okręgowy w Rybniku V Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wiesław Jakubiec

Sędziowie

Ławnicy:

Protokolant: starszy protokolant sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

przy udziale ./.

po rozpoznaniu 9 listopada 2018 roku w Rybniku

sprawy z powództwa **B. Z.**

przeciwko Spółce (...) SA

o deputat węglowy

1. oddała powództwo,
2. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania.

Sygn. akt V P 508/18

UZASADNIENIE

W pozwie powód B. Z. wniósł o „spowodowanie rozpatrzenia jego wniosku o przyznanie rekompensaty tytułem utraconego węgla” wskazując w uzasadnieniu, że pozostawiony został jego wniosek bez rozpoznania jako złożony po terminie, a on z uwagi na miejsce zamieszkania (W.) nie wiedział, że tego rodzaju uprawnienia zostały przyznane.

W odpowiedzi na ww. pozew strona pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wskazując, że powód złożył przedmiotowy wniosek po terminie, który jest terminem materialnoprawnym, nieprzywracanym.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód B. Z. był zatrudniony w KWK (...). W dniu 2001 r. powód przeszedł na emeryturę. Deputat węglowy powód otrzymywał do końca 2014 r.

W wyniku porozumienia z dnia 20.12.2004 r. pomiędzy Zarządem (...) SA, a organizacjami związkowymi emeryci i renciści, a także osoby przebywające na świadczeniu przedemerytalnym miały prawo bezpłatnego deputatu węglowego (załącznik nr 14 Porozumienia). Uchwałą nr 875/2014 z dnia 19.09.2014 r. Zarząd (...) S.A. wypowiedział

postanowienia ww. Porozumienia wyniku czego z dniem 1.01.2015 r. nastąpiła likwidacja prawa do tego świadczenia w stosunku do ww. osób.

Wnioskiem z dnia 1.03.2018 r. powód wystąpił do strony pozwanej o przyznanie świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla wskazując, że przekroczenie terminu do złożenia wniosku wynika z faktu, iż aktualnie mieszka w „środowisku niegórnym” i niezwłocznie po tym jak się dowiedział o świadczeniu składa taki wniosek.

Pismem z dnia 6.04.2018 r. nr (...) strona pozwana pozostawiła bez rozpoznania wniosek powoda o przyznanie świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla wskazując, że termin na złożenie wniosku upływał 18.11.2017 r.

Dowód: wniosek k.4-5, pismo z 1.03.2018 r wraz z zpo, pismo z 6.04.2018 r., pismo z 24.09.2014 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci ww. dokumentów, które wzajemnie się uzupełniają tworząc spójny i wyrazisty obraz przedstawiający stan faktyczny sprawy, który co do zasady nie był sporny między stronami.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 12.10.2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. z 2017, poz. 1971) wniosek o wypłatę rekompensaty osoba uprawniona składa do właściwego przedsiębiorstwa wypłacającego w terminie 21 dni od wejścia w życie ustawy. Stosownie do treści art. 15 ww. ustawy weszła ona w życie z dniem następnym po dniu ogłoszenia tj. 24.10.2018 r. Zatem termin dla każdego uprawnionego upływał w dniu 18.11.2018 r.

Powód nie kwestionuje faktu złożenia wniosku po terminie, nie składa też wniosku o jego przywrócenie. W odczuciu powoda wskazane przez niego okoliczności (m.in. nie powiadomienie go przez (...) Grupę (...) o należnym mu uprawnieniu- tak jak to było przy utracie prawa do deputatu w 2014 r.; jak również zbyt krótki termin i zamieszkiwanie aktualnie w „środowisku niegórnym”) uzasadniać powinny zobowiązanie strony pozwanej do rozpatrzenia jego wniosku i przyznanie mu świadczenia rekompensacyjnego.

Z powyższym twierdzeniem nie można się zgodzić, gdyż przewidziany w art. 5 ust. 1 ww. ustawy termin ma charakter terminu materialnoprawnego tj. jego upływanie powoduje wygaśnięcie uprawnień i jest nieprzywracany. Ma to miejsce bezwzględnie na okoliczności, które spowodowały opóźnienie w złożeniu wniosku, gdyż ww. ustawa nie przewiduje procedury rozpatrywania wniosków nie złożonych w terminie. Wniosek wniesiony po terminie podmiot wypłacający świadczenie ma obowiązek pozostawić bez rozpoznania, co w niniejszej sprawie zostało zrobione. Termin był jednakowy dla wszystkich uprawnionych osób. Nikt z uprawnionych osób nie był wcześniej indywidualnie informowany o przysługującym im świadczeniu rekompensacyjnym- nie wymagała tego przedmiotowa ustawa. Zauważyć należy, iż świadczenie nie jest wypłacane przez byłego pracodawcę powoda a zatem nie można wymagać aby podmiot ten była zainteresowanym poszukiwaniem swoich byłych pracowników po to aby zawiadomić ich o uprawnieniu należnym na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów. Nadto wejście w życie ww. przepisów było w mediach publicznych, ogólnopolskich mocno nagłośnione z uwagi m.in. na protesty środowisk górniczych nie objętych tą ustawą.

Na marginesie wskazać należy, iż powództwo nie zasługiwałoby na uwzględnienie również z tego powodu, że powód nie wykazał spełnienia przesłanek ustawowych do otrzymania świadczenia rekompensacyjnego. Powód zadowolił się złożeniem ksera wniosku o to świadczenie z marca 2018 r. i pisma z 2014 r. otrzymanego od (...) o pozbawieniu go prawa do deputatu węglowego będąc przekonany, że strona pozwana nie będzie kwestionować spełniania przez niego warunków ustawy, jednakże taki zarzut strona pozwana złożyła. Powód mimo tego nadal nie przedłożył

dowodów świadczących o tym, że jest emerytem lub rencistą mającym ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy i że był osobą pobierającą to świadczenie, uprawnioną w trakcie pobierania tego świadczenia do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń. Powyższe nie oznacza, iż powód nie spełnia tych warunków ale w tym postępowaniu po prostu tego nie wykazał.

Podkreślenia wymaga, iż w dniu 9.11.2018 r. Sejm przegłosował nową ustawę o świadczeniu rekompensacyjnym, którą objęte zostaną m.in. osoby które były uprawnione na podstawie ustawy z 12.10.2017 r. ale nie zrealizowały swojego uprawnienia. Istotny jest również fakt, iż zgodnie z art. 6 ww. ustawy rekompensaty są finansowane z dotacji celowej przyznanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, a zatem świadczenie rekompensacyjne nie wynika z jakiegos wcześniejszego stosunku zobowiązaniowego istniejącego pomiędzy powodem a stroną pozwaną, nie jest wypłacane z prywatnych środków finansowych strony pozwanej (spółka ta jest jedynie podmiotem odpowiedzialnym za wypłatę świadczenia realizowanego z budżetu Państwa).

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie ww. przepisów, orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Strona pozwana wygrała postępowanie i należy jej się zwrot kosztów procesu, jednak zgodnie z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Odstępując od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego Sąd miał na okoliczności sprawy- uzasadnione przekonanie powoda o słuszności dochodzonego roszczenia i niejasną dla powoda jego sytuację prawną.

Zastosowanie przez sąd art. 102 kpc powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które by uzasadniały odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Do kręgu tych okoliczności należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1974 r. II CZ 223/73). O tym, czy w konkretnej sprawie zachodzi "szczególnie uzasadniony wypadek" w rozumieniu art. 102 kpc decyduje m.in. sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą sprawę. Jeżeli prowadzi ona proces w sposób nielojalny, np. przez usiłowanie wprowadzenia sądu w błąd, albo celowo dąży do przewleczenia procesu lub zwiększenia jego kosztów, to taka strona nie zasługuje na potraktowanie jej w uprzywilejowany sposób i na zwolnienie od zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r. II CZ 210/73).

Powód, występujący w sprawie bez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc pozew pozostawał w subiektywnym przekonaniu o tym, że zostanie mu przywrócony termin do złożenia wniosku i otrzyma świadczenie rekompensacyjne.

Udział pełnomocnika pozwanego ograniczył się z kolei tylko do złożenia standardowej (według wcześniej przygotowanego wzoru) odpowiedzi na pozew i wniosku o zwrot kosztów zastępstwa procesowego. Pełnomocnik pozwanego nie był obecny na rozprawie w dniu 9.11.2018 r. Mając na względzie powyższe Sąd uznał, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 623) w zw. z art. 102 kpc, iż w sprawie zachodziły szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania (pkt 2 sentencji).